

Perämeren öljyntorjunnan kehittämishanke (PÖK-hanke)

Työryhmä 4 – rantojen luokittelu

LOPPURAPORTTI

17.1.2013

Sisällys

1 Työryhmän 4 tehtävä, jäsenet ja työskentely.....	3
2 Tehtävän toteuttaminen	3
2.1 Poikkeamat projektisuunnitelmasta	4
2.2 Rannikon mittaaminen ja lohkominen	4
2.3 Rantojen laadun ja saavutettavuuden määrittely	4
2.4 Rantakartoituksen toteutus	5
3 Tulokset	6
3.1 Rantojen mittaus ja lohkominen.....	6
3.2 Rantojen luokittelu ja saavutettavuus.....	6
3.3 Saaret.....	7
3.4 Kerättävyys.....	7
4 Tuotokset	8
5 Kehittämisehdotukset.....	9
Lähteet.....	10
Liite 1: SÖKÖ rantojen tiedustelulomake.....	11

1 Työryhmän 4 tehtävä, jäsenet ja työskentely

Työryhmän tehtävänä oli toteuttaa PÖK-hankkeen hyväksytyn projektisuunnitelman mukaisesti ranta-alueiden luokittelu. Luokittelussa tuli määritellä kuusi eri osa-aluetta, rantaviivan pituus, rannan laatu, rannan kerättävyys, rannan saavutettavuus maitse ja vesitse, teiden luokittelu sekä saarten rannat.

Työryhmän kokoonpano oli selvillä 26.5.2011. Kuusihenkinen työryhmä koostui ELY-keskuksen, pelastuslaitosten sekä Rajavartiolaitoksen edustajista. Työryhmän jäsenistössä ei tapahtunut muutoksia hankkeen aikana. Puheenjohtaja Suomela oli mukana työryhmässä 6.

Puheenjohtaja	palomestari Antero Suomela	Jokilaaksojen pelastuslaitos
	tekninen asiantuntija Esa Siermala	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	palopäällikkö Tauno Toivanen	Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
	palopäällikkö Jyri Keränen	Lapin pelastuslaitos
	palopäällikkö Tapio Nissilä	Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos
	vanhempi rajavartija Maria Vesterinen	Rajavartiolaitos

Työryhmän työskentely koostui kokouksista, jotka pidettiin eri puolilla hankealuetta. Työryhmä suunnitteli ja koordinoi tehtävän suorittamisen sekä keräsi tulokset yhteen yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Rantojen kartoitustyö toteutettiin pelastuslaitosten (Lapin pelastuslaitoksen, Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen, Jokilaaksojen pelastuslaitoksen sekä Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen) ja Rajavartiolaitoksen (Kokkolan, Kalajoen, Virpiniemen ja Kemin merivartioasemat) toimesta.

Työryhmä kokoontui neljä kertaa. Kokoukset järjestettiin eri puolilla hankealuetta ja niiden osanottajamäärä vaihteli viidestä kuuteen eli kokouksiin osallistuminen oli aktiivista. Kokouksissa keskusteltiin muun muassa vastuujaoista, tehtävistä ja niiden suorittamiseen käytettävistä työmenetelmistä sekä työryhmän tilanteesta ja hankkeen kulusta yleisesti.

2 Tehtävän toteuttaminen

Työryhmän työn toteuttaminen alkoi aloituskokouksella 14.6.2011, jossa käytiin läpi muun muassa hankkeen taustat ja työryhmän tehtävä. Työryhmä kiinnitti heti huomiota erityisesti siihen, että koko alueen kartoitus pitää tehdä yhtenäisen mallin mukaan ja työnjako muiden ryhmien töihin nähdessä pitää olla selkeä. Työryhmällä oli taustatietona käytettävissä aikaisempien SÖKÖ (Kymenlaakson pelastuslaitoksen alue, Itäinen Suomenlahti) ja SÖKÖ II (Itä-Uudenmaan, Helsingin sekä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alue, Suomenlahti) hankkeiden materiaali.

2.1 Poikkeamat projektisuunnitelmasta

Varsinaista teiden luokittelua ei työryhmän toimesta tehty, mutta tiedossa olevat ja maastotöiden aikana havaitut kulkua rajoittavat tai kulun estävät tekijät, kuten huonokuntoiset tiet, painorajoitteiset sillat ja lukitut puomit merkittiin ylös. Tiedot on sisällytetty viidennen työryhmän tuotoksiin ja viety hankkeen kartta-aineistoihin.

Edellä mainittua lukuun ottamatta neljännen työryhmän työt suoritettiin projektisuunnitelman mukaisesti.

2.2 Rannikon mittaaminen ja lohkominen

Rannikkoviivan pituuden, saarten lukumäärän ja luokittelun määrittely sekä alueen jako kilometrin pituisiin torjuntalohkoihin tehtiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja hankkeen henkilökunnan toimesta työryhmätyön alkuvaiheessa. Pohjana määrittelyjen teossa käytettiin Maanmittauslaitoksen saari- ja rantaviiva-aineistoja. Alueen mitat määriteltiin erikseen pelastuslaitosalueittain ja kunnittain. Saaret eroteltiin yli ja alle 2000 metrin rantaviivan omaaviin kohteisiin, joista suuremmille tehtiin lohkominen mantereen rannikon lohkomisen tapaan. Jokaiselle lohkolle on määritelty oma tunnus pelastuslaitosalueen mukaisesti (esim. KP_321, JO_001, OK_041 ja LA_001). Saarten lohkotunnuksiin on lisätty S-kirjain merkitsemään saarta (esim. OK_S_051). Torjuntalohkojen tarkoituksena on helpottaa öljyntorjunnan organisointia ja tiedustelua öljyvahingon tapahtuessa. Lohkojakoa käytettiin apuna myös rantojen laadun määrittelemisessä.

2.3 Rantojen laadun ja saavutettavuuden määrittely

Rantojen laadun ja saavutettavuuden kartoittamisen tekivät pelastuslaitokset ja Rajavartiolaitos. Tehtävänanto lähetettiin pelastuslaitoksille ja Rajavartiolaitokselle 13.9.2011. Tehtävä sisälsi valmiit kartat ja lomakkeet, joihin tiedot merkittiin. Tehtävän tuli olla valmiina vuoden 2011 loppuun mennessä.

Tehtävänä oli kartoittaa hankealueen rannikon ja saarten rantojen ominaisuuksia sekä selvittää rantojen ja saarten saavutettavuus. Rantojen kartoitus perustui SÖKÖ rantatiedustelulomakkeen (liite 1) mukaisesti neljään rantatyyppiin (1. kallio, lohkat 2. kivikko, sora 3. hiekka, hieta 4. siltti, savi, muta), joiden lisäksi merkittiin ylös rannan karikkoisuus, kaislaisuus ja vesijättömaa-alueet. Lisäksi arvioitiin onko öljyn kerääminen alueelta mahdollista koneellisesti, käsin vai onko alue erittäin vaikeasti kerättävää. Aineiston täydentämisessä ja päivittämisessä kannattaa käyttää hyväksi liitteen 1 kartoituslomaketta, jotta tiedot pysyvät vertailukelpoisina.

Puhdistusmenetelmän valintaan vaikuttaa muun muassa öljyn laatu, määrä, kulkuyhteydet sekä erityisesti rannan laatu. Rannan laadun vaikutus puhdistusmenetelmän valintaan on esitetty tarkemmin taulukossa 1. Edellä mainittujen lisäksi menetelmän valintaan saattaa vaikuttaa käytettävissä oleva kalusto ja henkilöstö. Yleensä ottaen ei ole olemassa yhtä oikeaa kaikille alueille sopivaa puhdistusmenetelmää. (SÖKÖ II 2011: osa 9, 10–17.)

Taulukko 1. Puhdistusmenetelmän valinta (muokattu lähteestä SÖKÖ II osa 9: 17).

Rantamateriaali	Pumppaus / alipaineimu / skimmerit	Mekaaninen keräys / harjakauha	Koneellinen maankuorinta	Käsityö	Huomautuksia
Kallio, lohkat (>200 mm), kiinteät rakenteet	Hyvä *	Hyvä	Ei sovellu	Hyvä	*Rannan vaikeapääsyisyys voi estää käytön
Kivikko, sora (2- 200 mm)	Hyvä	Hyvä	Huono	Hyvä	
Hiekka (0,1-2 mm)	Hyvä	Mahdollinen	Mahdollinen	Hyvä	Raskas kalusto vain kantavalle rannalle
Siltti, savi, muta (<0,1 mm)	Mahdollinen	Hyvä *	Huono	Huono	*Uiva kaivukone alustana

Rantojen saavutettavuuden kartoituksessa tarkoituksena oli merkitä ylös kuinka lähelle rantaa ja millaisella kalustolla on mahdollista päästä mantereelta käsin ja arvioida millaisella aluksella kulku rannoille onnistuu mereltä käsin. Mantereelta päin lähestyttäessä jako tehtiin raskaan kaluston ja maastoajoneuvokaluston kesken. Raskaalla ajoneuvolla tarkoitettiin tehtävässä kuorma-autoa ja maastoajoneuvolla maastoautoa peräkärjellä.

2.4 Rantakartoituksen toteutus

Rantojen kartoittamisen käytännön toteuttaminen jäi pelastuslaitosten ja Rajavartiolaitoksen vastuulle. Pelastuslaitokset tekivät mantereen rantojen kartoituksen. Ne käyttivät tehtävän hoitamiseen työvuorossa olevia palomiehiä, öljyntorjunnan vastuuhenkilöitä sekä paikallisia asiantuntijoita. Tehtävään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta toimitettujen karttojen lisäksi työhön käytettiin ilmakuvia sekä Internetin kartta- ja satelliittikuvapalveluita. Osa alueista kartoitettiin maastotyönä. Rajavartiolaitoksen osuutena oli saarten ja mantereen rantojen saavutettavuuden sekä kerättävyyden kartoittaminen mereltä päin. Se suoritti oman osuutensa maastokartoituksina normaalin partioinnin yhteydessä.

Tehtävä valmistui hyvin aikataulussa. Rajavartiosto suoritti saarten ja rantojen luokittelun syyskuun 2011 loppuun mennessä. Pelastuslaitosten osalta suurin osa töistä oli valmiina ennen vuoden vaihdetta. Muutamia tarkennuksia rantakartoituksiin tehtiin vielä keväällä 2012 lumien sulettua. Pelastuslaitosten kartoitusten viivästyminen johtui resurssipulasta. Kartoitustyötä hankaloitti myös normaalia korkeammalla ollut merivesi.

Valmiit kartoitustiedot toimitettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen hankkeen toimistolle. Pääosa tiedoista oli paperimuodossa. Loput tiedot toimitettiin sähköpostin liitetiedostoina. Hankkeen paikkatietoharjoittelija Heli Veteläinen syötti tiedot ArcGIS järjestelmään.

3 Tulokset

3.1 Rantojen mittaus ja lohkominen

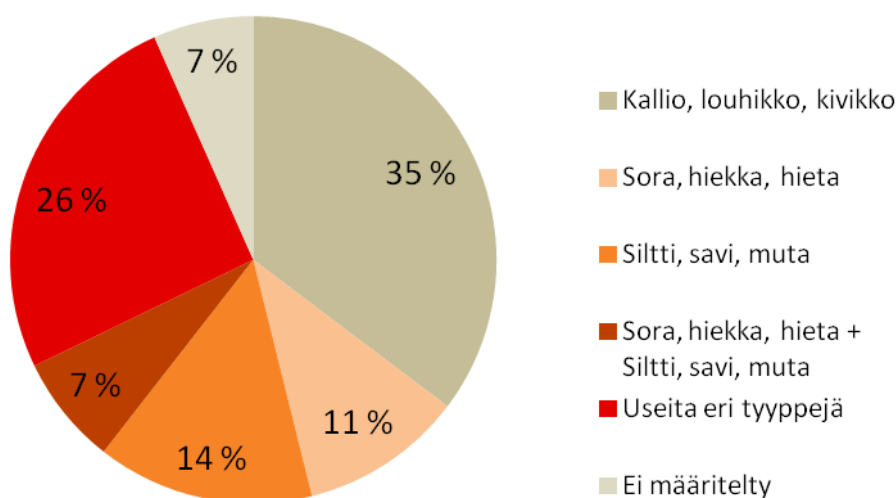
Hankkeen alue käsittää rantaviivaa yhteensä 1575 kilometriä. Saaria alueella on yhteensä 4881. Rantaviivaa saarilla on 2032 kilometriä eli huomattavasti enemmän kuin mantereen rantaviivaa, joten ne ovat merkittävässä asemassa öljyvahingon tapahtuessa. Saarten tarkkaan lukumäärään vaikuttaa maankohoaminen, joka sekä tuo uusia saaria näkyville, että yhdistää lähekkäin sijaitsevia saaria suuremmiksi. Eniten saaria on Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueella, jossa on 1894 saarta ja vähiten Lapin alueella, jossa on 805 saarta. Jokilaaksojen alueella saaria on 1281 ja Oulu-Koillismaan alueella 906.

Hankkeen käsittämä ranta-alue jaettiin kilometrin mittaisiin torjuntalohkoihin. Rannikolla sijaitsevia lohkoja on yhteensä 1577, joista 460 Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueella, 410 Jokilaaksojen alueella, 425 Oulu-Koillismaan alueella ja 282 Lapin alueella. Yli 2000 metriä rantaviivaa omaavat saaret mukaan lukien lohkoja on yhteensä 2639. Sekä Lohkot että Saaret ovat rajattu Maanmittauslaitoksen aineistoista, jotka poikkeavat hieman peruskartasta. Näin ollen rajat eivät seuraa täydellisesti peruskarttapohjalla kuvattua rantaviivaa.

Rantalohkoaineisto jaettiin edelleen 200 metrin pituisiin kaistaleisiin BORIS2 järjestelmää varten. Kaistaleet nimettiin BORIS2 käytännön mukaisesti lohkotunnus + kirjain yhdistelmällä. Kaistaleita hankkeen alueella on yhteensä 12955. PÖK-hankkeen töissä kaistalejakoja ei käytetty.

3.2 Rantojen luokittelu ja saavutettavuus

Koko hankkeen rantaviivasta, saaret mukaan lukien, kartoitettiin noin 94 prosenttia. Rantalohkoista louhikkoa/kivikkoa esiintyi 1391 tapauksessa, soraa/hiekkaa/hietaa 869 tapauksessa ja silttiä/savea/mutaa 840 tapauksessa. Kannattaa huomioida, että samalla lohkolla on voinut esiintyä useita eri rantamateriaaleja. Kartoituksien perusteella voidaan todeta, että hankkeen ranta-alueista 11 prosenttia on hyvin hankalasti puhdistettavaa. Nämä alueet saivat vesijättömaa, kosteikko tai hankalakulkuista kuvauksen. Tarkemmin rantojen laadun jakautuminen näkyy kuvasta 1.

Kuva 1. Ranta-alueiden laadun jakautuminen hankkeen alueella. Kuvio sisältää sekä saarten että mantereen rannat.

Mantereen rannat ovat suurimmilta osin tavoitettavissa vähintään mönkijällä tai maastoautolla. Lohkoja, joille ei ole valmista uraa on alle 9 prosenttia kaikista lohkoista. Yleensä kulkureitittömät lohkot ovat hyvin hankalakulkuista ja pehmeää maastoa, mahdollisesti vesijättömaata. Osa niistä sijaitsee luonnonsuojelualueilla, jotka ovat tärkeitä kosteikkoja ja lintualueita kuten Liminganlahti. Tarkemmin kulkureitittömien lohkojen määrät on esitetty taulukossa 2. Pienet tiet saattavat olla hankalakulkuisia kelirikkoaikaan ja näin ollen saavutettavuus voi olla kartoitettua heikompaa huonoissa olosuhteissa.

Taulukko 2. Kulkuyhteydettömien öljyntorjuntalohkojen määrät pelastuslaitosalueittain.

Alue	Lohkojen lkm	Lohkot, joille ei kulkuyhteyttä	Kulkuyhteydettömät % kaikista lohkoista
Keski-Pohjanmaa ja Pietarsaaren alue	460	26	6,5
Jokilaaksojen alue	410	41	10
Oulu-Koillismaan alue	425	54	12,7
Lapin alue	282	10	3,5
Koko hankkeen alue	1577	131	8,6

Vedenkorkeuden muutoksia ei ole otettu huomioon rantakartoituksissa. Sen vaikutus voi olla kuitenkin huomattava esimerkiksi matalien rantojen rantautumismahdollisuuksiin matalan veden aikaan tai öljyn leviämislle rannoille tulvan aikana.

3.3 Saaret

Pohjanlahden rannikon leimaavana ominaisuutena on rantojen mataluus ja kivikkoisuus sekä mantereella että saarissa. Tämä aiheuttaa erityistä haastetta löytää venekalustolle sopivat rantautumispaikat ja ajoväylät. Veneiden pitää olla syväykseltään tarpeeksi pieniä.

Saariin kuten myös mantereelle rantautuminen pitää katsoa tapauskohtaisesti. Maankohoaminen, vedenkorkeus, tuuli, virtaukset, kasvillisuus sekä väylän kunto vaikuttavat rantautumismahdollisuuksiin. Esimerkiksi Tauvon ja Merikylän kalasatamien väylä voi olla keväisin olennaisesti karttasyväystä matalampi, koska hiekkaa on kulkeutunut väylälle. Ongelmaa esiintyy koko hankkeen alueella Perhojokisuusta pohjoiseen. Saarien tiedossa olevat rantautumispaikat löytyvät kaikista karttasarjoista vihreällä tähdellä merkittynä.

3.4 Kerättävyys

Pelastuslaitokset ja Rajavartiolaitos arvioivat miten rantaan ajautunut öljy olisi mahdollista puhdistaa. Yleisesti öljyisen rannan puhdistamismenetelmän valitsemiseen vaikuttavat useat eri seikat, joten ennalta määritettyjä keräysmetodeja ei voida pitää juuri oikeina keinoina vahingon tapahtuessa vaan ne ovat ennemminkin suuntaa antavia ohjeita. Koneellisia keräystapoja on useita ja uusia puhdistuslaitteita sekä keinoja kehitetään tulevaisuudessa. Tehtävässä ei edellytetty koneellisen puhdistustavan yksilöintiä.

Kerättävyys on määritelty 510 lohkolle, joka on noin 21 prosenttia mantereen ja isojen saarten rantaviivasta. Arvioinnin perusteella 23 prosenttia määritellyistä alueista olisi koneellisesti puhdistettavia, 43 prosenttia käsin kerättäviä ja lopuille 34 prosentille oli merkitty puhdistus sekä koneellisesti että käsin.

Kerättävyyden määrittelyssä on niin paljon erilaisia tekijöitä, että katsoimme paremmaksi jättää tulokset merkitsemättä ohjekarttoihin, jotta niiden perusteella ei tehdä vääriä puhdistusmenetelmäpäätöksiä öljyvahinkotilanteessa. Kerättävyyden tavan arviointia voidaan käyttää kuitenkin varautumisen suunnittelussa ja resurssien jaossa hyödyksi.

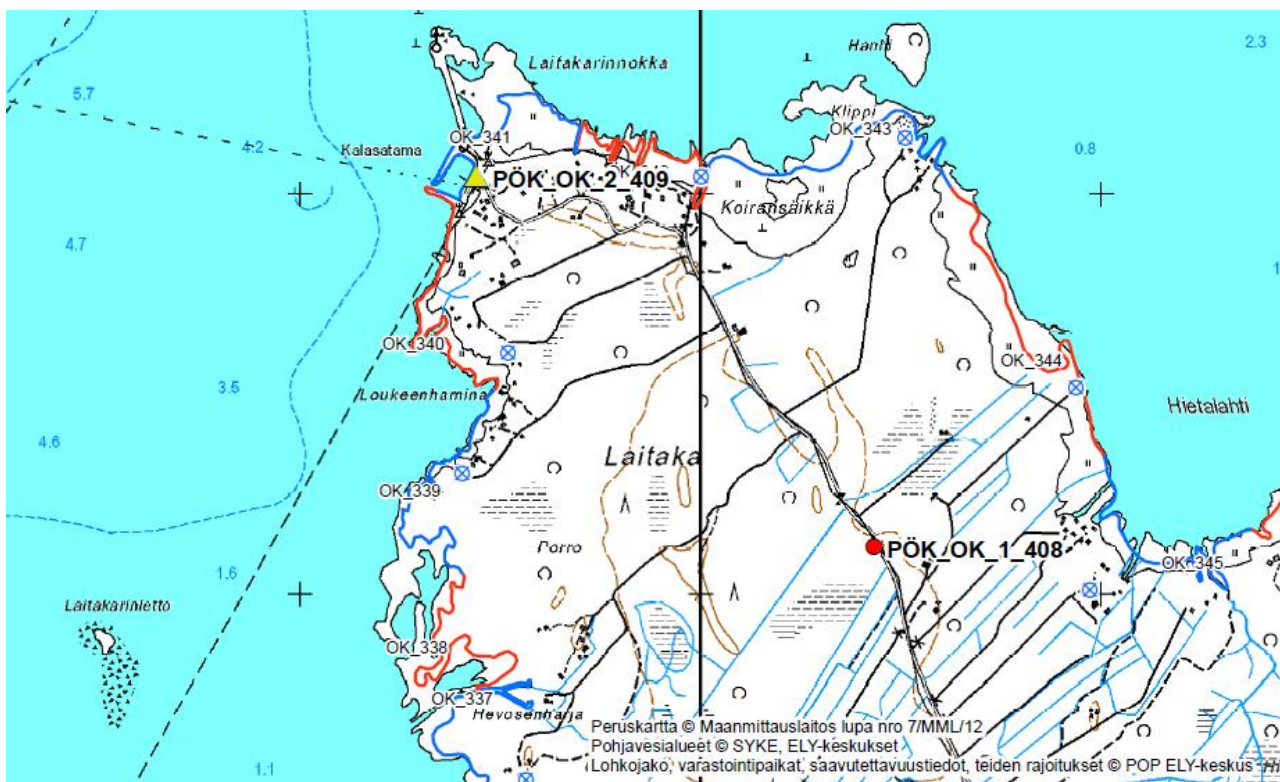
4 Tuotokset

Pelastuslaitosten ja Rajavartiolaitoksen keräämät tiedot saatettiin digitaaliseen muotoon ArcMap paikkatieto-ohjelmalla Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Alkuperäiset paikkatietoaineistot liitettiin viranomaiskansioon muistitikulle kansioon ”4_Paikkatietoaineistot”.

Lohkojako tunnuksineen sisällytettiin kaikkiin kolmeen hankkeessa julkaistuun karttasarjaan. Lohkot erottuvat toisistaan sinisen ja punaisen värin perusteella. Operatiivisen toiminnan karttasarjassa lohkojen rajat erotettiin lisäksi x-merkillä. Näin ollen rajat voi erottaa myös harmaasävyisistä tulosteista. Rantojen saavutettavuustiedot löytyvät operatiivisen toiminnan ja isojen karttojen sarjoista.

Rantakartoitustiedot liitettiin operatiivisen toiminnan karttasarjaan. Kaikissa hankkeessa tuotetuissa kartoissa on näkyvillä lohkonumero (ks. kuva 2), jonka perusteella on mahdollista tarkistaa lohkon rantalaatu operatiivisen toiminnan karttasarjan perässä olevasta taulukosta. Operatiivisen toiminnan karttasarjat tuotettiin pelastuslaitosalueittain, joten kartoitustiedot jaettiin niin ikään pelastuslaitosalueittain.

Työryhmän kaikki paikkatietoaineisto eli rantalohkojako-, saavutettavuus- sekä rantojen ominaisuustiedot tullaan lisäämään BORIS2 järjestelmään.

Kuva 2. Esimerkki operatiivisen toiminnan karttasarjasta. Kartassa näkyy lohkojako tunnuksineen, saavutettavuustietoja ja kaksi eri tasoista varastointipaikkaa.

5 Kehittämisehdotukset

Työryhmä ehdottaa, että jatkossa olisi syytä pitää yllä nyt syntynyttä yhteistyötä pelastuslaitosten ja eri viranomaisten välillä. Lisäksi Rajavartiolaitoksen kanssa olisi hyvä pitää jatkossakin öljyntorjuntaharjoituksia, jotta viranomaisyhteistyö sujuisi tositilanteen tullen mahdollisimman hyvin. Vuonna 2011 Virpiniemen merivartioasemalla järjestettiin öljyntorjuntapuomikoulutus, joka oli erityisen pidetty aseman henkilökunnan keskuudessa. Merivartiosto on koulutuksen jälkeen avustanut puomin selvittämisessä pelastuslaitosta muutamissa tositilanteissa.

Työryhmä kiinnitti huomiota myös siihen, että olisi hyvä miettiä toimintamalli pelastuslaitosten ja muiden viranomaisten välille, jotta menettelytavat, kalusto ja toiminta yhtenäistyisivät hankealueella.

Lähteet

SÖKÖ II (2011). *SÖKÖ II-manuaali. Ohjeistusta alusöljyvahingon torjuntaan*. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Kotka.

PÄIVÄMÄÄRÄ:		ALUEEN KUNTATUNNUS:	MANTEREEN JA SUURTEN SAARTEN TIEDUSTELULOMAKE	[Pelastustoimen logo]	
KARTTALEHDEN NRO:		SAARI- JA/TAI LOHKOTUNNUKSET:			TIEDUSTELIJOIDEN NIMET:
Luokka- muuttuja	1. Öljyyntymän peittoisuus alueella	2. Alueen rantamateriaali	3. Öljyyntyneet eläimet	Puhelinnumero, kanava tai puheryhmä akuuttitilanteisiin	
0	Alueella ei esiinny öljyä	K = kallio L = louhikko, kivikko	Sekä kuolleet että elävät öljyn tahrimat eläimet kirjataan kappalemäärinä kenttiin.		
1	Alueella esiintyy pieniä tai suuria öljyläikkiä	H = sora, hiekka, hieta			
2	Alue on pääosin öljyn peitossa	S = siltti, savi, muta tai muu			

LOHKON N:O	1. ÖLJYYNTYMÄN PEITTOISUUS [0, 1, 2]				4. LISÄTIETOA	
	0 - 125 - 250m	250 - 375 - 500m	500 - 625 - 750m	750 - 875 - 1000m	[Jyrkäne, kaislikko, kivikko, laiturit, rakennukset, kosteikkoalueet]	
AIKA:	2. RANTAMATERIAALI [K, L, H, S]					
	3. ÖLJYYNTYNEET ELÄIMET [kpl]					
LOHKON N:O	1. ÖLJYYNTYMÄN PEITTOISUUS [0, 1, 2]				4. LISÄTIETOA	
	0 - 125 - 250m	250 - 375 - 500m	500 - 625 - 750m	750 - 875 - 1000m	[Jyrkäne, kaislikko, kivikko, laiturit, rakennukset, kosteikkoalueet]	
AIKA:	2. RANTAMATERIAALI [K, L, H, S]					
	3. ÖLJYYNTYNEET ELÄIMET [kpl]					
LOHKON N:O	1. ÖLJYYNTYMÄN PEITTOISUUS [0, 1, 2]				4. LISÄTIETOA	
	0 - 125 - 250m	250 - 375 - 500m	500 - 625 - 750m	750 - 875 - 1000m	[Jyrkäne, kaislikko, kivikko, laiturit, rakennukset, kosteikkoalueet]	
AIKA:	2. RANTAMATERIAALI [K, L, H, S]					
	3. ÖLJYYNTYNEET ELÄIMET [kpl]					
LOHKON N:O	1. ÖLJYYNTYMÄN PEITTOISUUS [0, 1, 2]				4. LISÄTIETOA	
	0 - 125 - 250m	250 - 375 - 500m	500 - 625 - 750m	750 - 875 - 1000m	[Jyrkäne, kaislikko, kivikko, laiturit, rakennukset, kosteikkoalueet]	
AIKA:	2. RANTAMATERIAALI [K, L, H, S]					
	3. ÖLJYYNTYNEET ELÄIMET [kpl]					

AKUUTTITIEDOT KAISTALEISTA

Akuuttitiedot kirjataan metrilukuina lomakkeeseen ja havainnot on ilmoitettava välittömästi eteenpäin!

LOHKON N:O	0 - 125 - 250 m	250 - 375 - 500 m	500 - 625 - 750 m	750 - 875 - 1000 m	Ilmoittaja	Aika

OHJEITA HAVAINNOINNISTA JA ARVIOINTILOMAKKEEN TÄYTÖSTÄ

OHJEET: Havainnot tehdään 125 tai 250 metrin alueelta kerrallaan ja tulokset kirjataan arviointilomakkeeseen. Jokaisesta havaintoalueesta arvioidaan neljä kohtaa lomakkeelle: öljyntyneä rantaviivalla, rantamateriaali, öljyntyneiden eläinten määrä sekä lisätiedot. Lisätieto -sarakeeseen kirjataan poikkeavat asiat kuten kalliojyrkänteet, öljyntyneet kaislikko, kivikko rannalla ja meressä, laiturirakenteet sekä rannan läheisyydessä olevat rakennukset ja niiden laiturit jne.

Akuuttitiedot -sarakeisiin kirjataan vesirajan lähetyvillä olevat öljylautat. Tarkasteltava etäisyys vesirajasta merelle on n. 25–50 metriä. Mikäli havaitset meressä öljyä, kirjaa arvioitu välimatka metreinä [m] öljylautan reunaan. Ilmoita akuuttitiedoista välittömästi lomakkeeseen kirjattuun numeroon, kanavaan tai puheryhmään. Ilmoittaessasi kerro lomakkeen yläreunassa olevat tiedot kuten pvm., tiedustelijan nimi, kuntatunnus, saari ja/tai lohkotunnus, kaistaletunnus ja välimatka [m] havaittuun öljylautan reunaan.

Havainnointi aloitetaan järjestyksessä ensimmäisenä tarkastettavaksi määrätystä lohkosta. Havainnointi etenee järjestyksessä. Myös saarissa havainnointi aloitetaan järjestysnumeroltaan ensimmäisenä olevasta lohkosta. Havainnointi etenee myötäpäivään ja päättyy lopuksi aloituspisteeseen. Merkitse aloituspisteen koordinaatit lomakkeeseen, mikäli mahdollista. Huomaa, että saaren ympäröimä ei välttämättä pääty tasametreihin, joten arvioi ja kirjaa lomakkeeseen myös jäljelle jääneet metrimäärät. Ryhmänjohtaja tai joukkueenjohtaja vastaa havainnointiin liittyviin kysymyksiin.

Tämä tarkastuslomake on tarkoitettu ranta-alueille, jotka ovat merkitty kartalla 1km lohkoihin.

Lomake toimii virallisena arviointiositteena; se ei saa vahingoittua tai hävitä.

Esimerkkikuvia rantamateriaaleista:

K = kallio

L = louhikko, kivikko, (karkea sora)

H = sora, hiekka, hieta

S = siltti, savi, muta tai muu

Lisätietokohdassa huomioitavat asiat:

Kaislikkoa

Karikkoa, kivikkoa

Vesijättömaa, kosteikkoalue

Keskikokoiset laiturirakennelmat

Karttamerkintöjen selite:

MANNERKARTTA

Saaret

Muut huomiot 1 km:n lohkolta: